

חבורת משיב כהלכה

בראשות הרה"ג ר' אהרן קאהן שליט"א

גליון א' ער"ה תשפ"ג

דבר החבורה

השאלה, וימסור שיחות חיזוק ויתן מתנה לבחורי החמד אחד מספריו שחיבר (או ספר אחר),

ויתכן שיהיה בחלק מהאדמו"רים והמשפיעים שליט"א עוד גורל שבו יזכה אחד (ואולי יותר) מהנכנסים גם בגביע כסף מהודר,

ותקוותינו שהדבר יביא את התועלת החשובה והרצויה לרומם ההשגות ולהגדיל השאיפות כי הם חיינו ואורך ימינו.

(סדר השאלות לפי שמות הרבנים שליט"א בא"ב)

בשמחה רבה אנו מודיעים שבעזה"ש"ת עלה בידנו לסדר שגדולי ישראל, אדמו"רים, רבנים וראשי ישיבות שליט"א, נעתרו לבקשתנו לזכות את הרבים ושלחו לנו שאלות בהלכה, בפלפולא דאורייתא ובעניני עבודת ה', וזאת למטרה להרבות דעת ועסק התורה, וכל בחור שילמד את השאלות והתשובות מתוך המראי מקומות, ויכתוב את התשובות אפי' בתמצית, ייכנס אל גורל מיוחד והיסטורי שבו הזוכים יזכו בלי נדר להיכנס אחר יו"ט בקודש פנימה - אל הגדול בעל

שאלות מאדמו"רים ומשפיעים שליט"א

ועיי' משי"כ הגר"מ אריק זצ"ל במנחת קנאות מס' סוטה מ' ע"ב.

ובענין אכילת קדשים פחות מכביצה מחוץ לסוכה, גמ' יומא ל"ט ע"א שכהן שהגיעו כפול מלחם הפנים אוכל ושבע, גמ' פסחים ק"ה ע"א לענין אכילת שבת שקובעת, שו"ת בית הלוי חלק א' סימן ב', וחלק ג' סימן נ"א, אמרי אמת - גור ליקוטים דף פ"ט ע"ב במענה להרב הגאון מויערשוב זצ"ל, שערי תשובה סי' תרל"ט ס"ק ה', פרי מגדים סימן ר"י אשל אברהם ס"ק א', שו"ת רדב"ז חלק ו' סי' ב' אלפים רכ"ד ובמנחת חינוך מצוה ת"ל אות א', שו"ת חתם סופר או"ח סימן מ"ט, ספה"ק קול שמחה להררש"ב מפשיסחא זי"ע פרשת נשא ועיין בקובץ סעודות שבת ח"ב פרשת שופטים תשע"ו

...

שאלה ב'

בענין קנין סודר בכרטיס אלקטרוני.

מעשה שהיה בסידור קידושין שערך כ"ק אדמו"ר מאמשינוב שליט"א בחופת נכדו בחודש העעל"ט, כאשר

כ"ק אדמו"ר מאמשינוב שליט"א

שאלות בהלכה ובעבודה במשנת וע"פ תורת כ"ק אדמו"ר מאמשינוב שליט"א

(הזוכים בגורל יקבלו ספר מאחד מגדולי ישראל)

שאלה א'

האם מותר לבנות סוכה במקדש, והאם מותר לכהנים לאכול קדשים מחוץ לסוכה. {מ"מ בענין בניית סוכה במקדש, רש"י ורמב"ן ריש פרשת שופטים עה"פ 'לא תטע לך אשרה כל עץ אצל מזבח ה' אלוקיך', גמ' ערכין ג' ע"ב הכל חייבין בסוכה כהנים לוויים וישראלים, גליון מהרש"א ערכין שם שהקשה ממש"כ במס' סוכה כ"ה ע"ב וציין לשו"ת שער אפרים סימן ל"ד, וע"ע מש"כ הגרש"א בספר העיקרים שלו (עיקר אונן ואבל, ענב ג') עיי"ש, דרכי משה סימן תרל"ט, ילקוט שמעוני פרשת שופטים רמז תתק"ז לא תטע לך אשרה דבר אחר אפילו בית אפילו סוכה, פנים יפות פרשת שופטים שם,

כ"ק אדמו"ר מבאיאן שליט"א

שאלות במשנתו של
כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א מבאיאן

הזוכים בגורל יקבלו ספר מאת כ"ק אדמו"ר מבאיאן שליט"א

א. האם צריך האדם לקבוע לעצמו בעבודת השי"ת סדר היום קבוע או שמא יעבוד את ה' כפי התעוררות ליבו? והיכן נרמז החשיבות של סדר היום?

(ימי הבנין שער ג' פ"א)

ב. האם די במעשים טובים או שצריכים גם רצון לטוב? וכיצד יתכן הדבר שאף שיש לאדם הרצון לטוב אין עולה בידו להביא הדברים לידי מעשה?

מהו החשיבות הגדולה של הרצון לטוב, והאם די ברצון לטוב ללא המעשה?

ומהו הדרך לבא לידי הרצון הטוב?

(ימי הבנין שער ג' פ"ב)

ג. אם יש מצות תלמוד תורה גם בדברים שאינם למעשה? (ימי הבנין שער ד' פ"ב)

...

שאלות בעבודת ה' ובהלכה על ידי א' מרבני באיאן

שאלה א' בקידושא רבא המתקיים בקלויז לאחר התפילה קידוש המקדש על רביעית יין ואכל כזית מיני מזונות, אחר אכילתו בדרך ברכת מעין שלש ואמר בפתיחתו "על המחיה" ו"על הגפן" ובחתימתו הזכיר "על הגפן" בלבד ולא הזכיר "על המחיה".

...

בליל ראש השנה שחל להיות בשבת, אמר המקדש "ותתן לנו... את יום השבת הזה ואת יום הזכרון הזה יום זכרון תרועה מקרא קודש" אלא שבחתימת הברכה חתם "מלך על כל הארץ מקדש ישראל ויום הזכרון" בלבד ולא הזכיר "מקדש השבת".

האם יצא ברכת "על המחיה" אף שבחתימה לא הזכירו? האם יצא ידי קידוש של שבת אף שלא הזכירו בחתימה? ואת"ל שלא יצא, האם חוזר ומקדש שנית של שבת ויו"ט או של שבת לחוד, כמו במעין שלש? בדעת ה'שולחן ערוך הרב', עיין:

ביקש האדמו"ר מאחד העדים שיתן כלי לחתן לקיים בו קנין סודר להתחייב על חיובי הכתובה, הוציא העד כרטיס רב קו לתתו לחתן, נענה האדמו"ר שמסתפק האם אפשר לקנות ע"י כרטיס זה, משום שיתכן ודינו כשטר, ע"כ. {מ"מ גמרא בבא קמא ס"ב ע"ב ועוד שטרות אע"פ שמטלטלין אין גופן ממון, רמ"א חושן משפט הלכות הלואה סימן ס"ו סעיף א' ובש"ך ס"ק י', תוס' בבא בתרא ע"ז ע"א ד"ה אמר אמימר בשם רב יהודאי גאון שאין אותיות נקנות בחליפין, וע"ע מה שהסתפקו בתוס' בבא קמא י"ד ע"ב, שו"ת בית אפרים חושן משפט סימן כ' נירא בעלמא דכיון שלא קנה השיעבוד לאו כלי הוא, ... ודוחק לומר דמ"מ מיקרי כלי הואיל וראוי לצור עפ"י צלוחיתו, חי' הגר"ח סטענסיל בבא קמא ס"ב ע"ב, להרחבה ניתן להאזין בקו הטלפון צדקה וחסד - אמשינוב (9324195-079 שולחן 1-5) שיעור מפרשת שופטים תשפ"ב}

...

שאלה ג'

האם שייך להתחזק בעבודת השי"ת כראוי ללא נפילות, ומהי מטרת הנפילות ותועלתם. {מ"מ זהר הקד' ח"א קכ"ט ע"ב, גמ' גיטין מ"ג ע"א, ספה"ק רמתיים צופים על תנא דבי אליהו (רבה א"כ"א) בשם הררש"ב מפשיסחא זי"ע, ועיין בקובץ שיחות בשיחה לבחורי הישיבה, כ"ג אב תשמ"ח, ואסופת דברי תורה ט"ז כסליו תש"פ}

...

שאלה ד'

איך ממשיכים את השראת השכינה לאחר הימים הנוראים וחודש תשרי. {מ"מ גמ' תמיד ל"ב ע"ב, ובתרגום איכה עה"פ ב' י"ט 'קומי רוני בלילה לראש אשמורות', ספר פרי צדיק דברים, חמישה עשר באב אות א' להרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זצ"ל, תוס' מגילה ל"ב ע"ב, ועיין בקובץ אורחות איתנים אלול תשפ"ב, עמ' רמ"ד}

...

שאלה ה'

האם ראוי לעבוד השם לנוח ולהתנהג ע"פ דרכי הטבע באכילה ושינה וכיו"ב לשמור כוחותיו לזמנים מרוממים, או שיפקיר כוחותיו וישליך על ה' יהבו. {מ"מ ספה"ק עבודת ישראל להרה"ק המגיד מקאז'ניץ זי"ע לשבועות בשם הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע, ועיין בשיעורי עבודת ישראל שם}

מִרְנָה אֲדָמוֹר מוֹיִזְנִין שְׁלִיט"א

שאלות במשנת
הישועות משה זיעועבי"א

תשו"ח להרה"ג ר' ברוך גפנר שליט"א ולארגון "משכנ" -
ויז'ניץ על הבאת השאלות
והזוכים בגורל יקבלו ספר מאת כ"ק מרן אדמו"ר מוֹיִזְנִין
שליט"א

שאלה א'

בענין דיבור בשבת דברי חול ושאלה זו שאל הרה"ק בעל
הישועות משה זיעועבי"א את התלמידים, התוס' בשבת
דף קיג: בד"ה שלא חולק על רש"י הסובר שהאיסור של
ודבר דבר היא שאסור לדבר מעניני מקח וממכר ודעתו
דהאיסור היא לדבר סתם דברים בטלים וכן נפסק בשו"ע
סי' שז' סעי' א' שאסור להרבות בשבת בדברים בטלים
וקשה דהרי בגמ' יומא יט: איתא אמר רבא השח שיחת
חולין עובר בעשה שנאמר ודברת בם ולא בדברים בטלים
ורב אחא בר יעקב אמר עובר בלאו שנאמר (קהלת א'
ח') כל הדברים יגעים לא יוכל איש לדבר ואם כן מהו
החידוש שבשבת אסור לדבר דברים בטלים. {מ"מ
עירובין נ"נ ע"ב, ספר דורשי ה' משיחות מרן ה"ישועות
משה צצוק"ל}

• • •

שאלה ב'

שנמצא בכת"ק של הרה"ק בעל הישועות משה
זיעועבי"א אדם שעשה מלאכה בחול המועד והתרו בו,
כשר לעדות גירושין, קידושין, או לא. {מ"מ סוגיית הגמ'
חגיגה י"ח ע"א, פלוגתת הראשונים בדרשות התנאים
אם הוי דאורייתא או דרבנן: רש"י מו"ק י"א ע"ב ד"ה
אלא, רשב"ם פסחים קי"ח ע"ב ד"ה כל, תוד"ה חולו של
מועד חגיגה י"ח ע"א, חינוך מצוה שכג, רמב"ם פ"ז מהל'
יו"ט ה"א, רא"ש חגיגה שם, שיטות הפוסקים להלכה:
שו"ע סוף סי' תקלו וסי' תקלח ס"א, ב"ח. מג"א. ביאור
הגר"א. ביאור הלכה. האם לשיטות דהוי מה"ת יש
מלקות: רמב"ן ע"ז כ"ב ע"א ד"ה הא, טורי אבן חגיגה
שם ד"ה רבי יונתן, מנחת חינוך מצוה שכג, באר אברהם
חגיגה שם}

ס' נ"ט ס"א, קפ"ז ס"ד, תפ"ז ס"א וס"ג.

בדעת המשנה ברורה עיין:

חתימת ברכה שלא כהוגן - ס' נ"ט סק"ד, וס' תפ"ז ס"ק
ב'.

ברכה בלי חתימה - ס' ס"ח סק"א, וס' קפ"ז סק"ד.
ברכה בתפילה שיש בה ב' הזכרות וחתם רק בא' מהם -
ס' תפ"ז סק"ז. ועיין ב'שולחן ערוך הרב' ס' תפ"ז בטעם
דין זה.

האם קידוש דומה לתפילה או לברכת מעין שלש.

• • •

שאלה ב' האוכל בסוכות לארוחת צהריים צלחת מרק
בתוספת שקדי מרק וקרוטונים כשהעיקר הוא המרק
ואוכל מהשקדי מרק יותר מכביצה בכדי אכילת פרס.
לגבי ברכת הנהנין, דין המרק היא כשתייה, ודין השקדי
מרק והקרוטונים הם כתבשיל ולא כפת, כיון שהם עוברים
תהליך בישול ולא אפיה.

מה הדין לגבי מצות ישיבת סוכה, האם דין המרק כשתיית
משקין שמותר לשתותו מחוץ לסוכה, והאם דין השקדי
מרק והקרוטונים כתבשיל של מיני דגן?

יש לדון האם דין המרק כשתיית מים, או כיון, או כשכר,
או כקובע סעודתו על תבשיל של בשר.

וכן יש לדון בשקדי המרק והקרוטונים כשקובע סעודתו
עליהם, אם דינו כתבשיל של מיני דגן, או שהם טפלים
למרק.

בדיני ברכת הנהנין:

שתיית המרק אם דינו כמשקה - עיין 'שולחן ערוך הרב'
בסדר ברכת הנהנין פ"ח ס"ח.

טיגון בשמן עמוק אם דינו כבישול - עיין ב'שולחן ערוך
הרב' סדר ברכת הנהנין פ"ב סוף סי"ב.

ברכת המרק והשקדי מרק - עיין ס' ר"ה במ"ב ס"ק י"א,
כשהעיקר הוא המרק וכשהעיקר הוא השקדי מרק.

בדיני ישיבת סוכה:

עיי' סי' תרל"ט מ"ב סק"ג וסקט"ו, לגבי שתיית מים ויין
ושאר משקין חשובים, ואכילת תבשילים של מיני דגן
ושל בשר, מה חייב בסוכה, ועל מה מברכים ברכת לישב.

ב"ק אדמו"ר מויז'ניץ לונדון שליט"א

אחד שאוכל ענבים ותפוח ושותה סודה ואח"כ בירך על העץ על הענבים האם יכול להמשיך לאכול התפוח כיון שעיקר ברכה אחרונה על התפוח היא בורא נפשות או שאסור לאכול כיון שכבר בירך על העץ.

המשפיע הרה"צ הגאון ר' צבי מאיר זילברברג שליט"א ראש חבורת נחלת יעקב

שאלה א'

המקיים מצוה בלא כוונת מצוה כלל האם חשיב שקיים את המצוה וג"כ יש לדון בזה האם יהיה לו הדין דעוסק במצוה פטור מן המצוה. {מ"מ קובץ הערות ע"מ יבמות בסוף הספר ס"ג, שפת אמת ליקוטים, שיעורים בענין תנאי במצוות מרבינו שליט"א}

...

שאלה ב'

מהו האופן המהודר לקיים דין עובר לעשייתן במצוות לולב למי שאין בידו מנהג מאבותיו. {מ"מ משנ"ב ס' תרנ"א, שיעורי רבינו שליט"א חוה"מ סוכות תש"פ תשפ"א}

...

שאלה ג'

מהו ההכנה הראויה ושווה לכל נפש קודם קידוש על הכוס בליל שב"ק ויו"ט. {מ"מ שיחות התחזקות על שב"ק מרבינו שליט"א (במאמר בתחילת הספר), ובשיחות בערש"ק חודשי תמוז - אב (בקול מרדכי אהרן 026581000 שלוחה 1-1) ונדפס בראשי פרקים}

ב"ק אדמו"ר מתולדות יהודה סטוטשין שליט"א

שאלה א'

בכל הספרים הקדושים מצינו שביד כל אדם מישראל

להגיע אל המדריגה הגדולה שאין למעלה ממנו כמו שפסק הרמב"ם הלכה למעשה בהלכות תשובה פרק ה' דכל אדם ואדם ראוי להיות צדיק כמשה רבנו וכמו שמצינו שכתב האור החיים הקדוש בפרשת קדושים שצריכים להשיג את מדריגות הראשונים וז"ל אל כל עדת בני ישראל לבל יאמר אדם שאין מצוה זו הגדולה לכל איש ישראל ולא דבר הכתוב אלא ליחידי סגולה לזה אמר אל כל עדת וגו' שכלם ישנם בגדר מצוה והוא מאמרם ז"ל יכול אדם לעשות עצמו כמשה רבינו עכ"ל וביותר כתב בפרשת ויצא שכל אחד מישראל יכול לזכות להיות נביא ממש ולפי כל הדברים הנ"ל קשה שפיר למה למעשה איננו רואים שהצדיקים בדורות האחרונים יש להם המדריגות של הצדיקים הראשונים וממ"נ אם באפשרותם לזכות למדריגות הראשונים יש כאן טענה גדולה למה לא רואים זאת אליהם ולמה לא זכו לכך ואם אין באפשרותם לזכות לכל המדריגות הקד' של הראשונים למה מצינו בספרים הקדושים שבדורות האחרונים יכולים לזכות בכל המדריגות כדורות הראשונים ממש.

...

שאלה ב'

ראובן ושמעון הם שני ילדים שנתגדלו ביחד ותמיד היו שווים לטובה ונעשו בר מצווה וביחד נכנסו לשיבה ולראובן האיר המזל פנים וכולם רוצים ללמוד אתו בחברותא ותמיד הוא מצליח בלימוד וכולם שואלים אותו קושיות בגמ' וכו' ושמעון צופה על זה מן הצד ומתבונן ושואל את עצמו מה עבודתי עכשיו האם לא לקנאות כלל בראובן הלוא אמרו שקנאת סופרים תרבה חכמה (ב"ב כ"א) ואם לקנא הלוא רקב עצמות קנאה (משלי י"ד) והיא ממש ארס הנחש והשאלה היא מהי העבודה הנכונה של שמעון במצב הזה.

...

שאלה ג'

יש אנשים שבילילה לפני שהולכים לנחם פושטים האנפלאות (גרבים) ומסתובבים בבית בלי אנפלאות ובעיקר מצוי אם נצרכים לילך לבית הכסא באמצע הלילה והשאלה היא האם ראוי לילך כך או לא. {מ"מ משנ"ב ס' ב' סק"א}

...

שאלה ד'

יש אנשים שבאים לבית הכנסת קצת באיחור אחר שהתחילו כבר להתפלל ורוצים להספיק להתפלל במנין לכן הם מתחילים מיד להתפלל ברוך אתה... אשר בדברו מעריב ערבים וכו' ותוך כדי הם פותחים הסידור ולובשים את הגארטיל (חגורה) וממשיכים בתפלתם וכמו כן שכיח נמי למדקדקים לברך ברכת המזון מתוך הכתב ומתחילים כבר לברך ברוך אתה וכו' ותוך כדי הם פותחים את הסידור ומדפדפים לברכת המזון והשאלה היא האם מותר להתנהג כן או לא. {מ"מ משנ"ב סי' קצ"א סק"ה}

ב"ק אדמו"ר מערלוי שליט"א

ראיתי רבים וטובים המקילים לאכול לפני תקיעת שופר בראש השנה, מאידך רובא דרובא נמנעים מלאכול במסירות ממש שכן עי"ז הם שרויים בתענית כמעט כל היום ונפשי בשאלתי מה הדרך הישרה ללכת בה האם יש היתר לאכול ואם כן האם יש שיעור לאכילה זו והאם בשתיה אין שום חשש ואם צריך לקדש בשביל אכילה או שתיה זו ואם יעזור לזה שומר ומה הורו לנו רבותינו בזה. {מ"מ עי' סי' תרצ"ב ונו"כ, מטה אפרים תקפ"ח ונו"כ, רעק"א ח"ה פסקים ותקנות כ' י"ב, חת"ס יו"ד סי' ז, התעוררות תשובה ח"ג סי' שעד, מנהגי אמרי סופר}

ב"ק אדמו"ר מקאסוב שליט"א

כתב השו"ע או"ח סי' של"ח סעיף ח' מותר ליתן כלי תחת הדלף בשבת ואם נתמלא שופכו ומחזירו למקומו והוא שיהא הדלף ראוי לרחיצה אבל אם אינו ראוי אסור משום שאין עושין גרף של רעי לכתחילה וכו', וכתב הביאור הלכה שם ד"ה אסור הנה עיקר הטעם דאסור להעמידו תחת הדלף הוא משום שאין מבטלין כלי מהיכנו דלא יהיה יכולת ביד להזיזו אח"כ ממקומו כיון דאית ביה מוקצה וכדאיתא בגמרא שבת מ"ג ע"א אלא משום דאי הוי שרי לעשות גרף של רעי לכתחילה לא היה קרוי כלל בטול כלי מהיכנו כיון שמותר ליטול אח"כ ולשופכו וכמו שסיים המחבר לבסוף אבל כיון דקי"ל דאין עושין גרף של רעי לכתחילה א"כ הרי הוא מוכרח להתרצות

לכתחילה שיהיה מונח שם בקביעות ומעתה הוי שפיר בטול כלי מהיכנו, והנה דין זה העתיק המחבר מהרמב"ם הלכות שבת פכ"ה הכ"ד והטור פליג על זה ועיין בט"ז סק"ד שהאריך בזה ופסק השו"ע כהרמב"ם וכו', והנה מה שאנו נוהגים ליטול בבוקר מי הנטילה תוך כלי אף שהם בודאי אינם ראויים לרחיצה ולא לשתיית בהמה כמבואר לעיל בסימן ד' וכן המים אחרונים שנוטלים לתוך כלי על כרחך משום דס"ל כהטור, ועוד נ"ל דזה לא מיקרי אינו ראוי דאין עליהם שום איסור אלא מפני שרוח רעה שורה עליהן ולא מיקרי אינו ראוי רק אם הוא מעורב בטיט שיוור מן הגג או שיש עליהם איסור עכ"פ מדרבנן וכמו גבי טבל מדרבנן שהזכירו הפוסקים עכ"ל,

וצ"ע גדול דלכאורה דברי הביאור הלכה תמוהים מאוד מאי שנא טבל מרוח רעה ומדוע דווקא כשיש רק איסור על האוכל כמו טבל אז נעשה מוקצה אבל כשיש עליו רוח רעה לא נעשה מוקצה והלא כמו שבטבל נעשה אינו ראוי כיון שיש עליו איסור ואדם מקצה דעתיה לגמרי ממנו ה"ה במים אלו ששורה עליהם רוח רעה אדם מקצה דעתיה לגמרי מהם,

וביותר יש להקשות דהנה באמת מאכל האסור באיסור טבל אינו נחשב שבמהותו אינו ראוי למידי כמו דאמרינן בעצים ואבנים דהם מוקצה מחמת זה שאינם ראויים למידי דהלא המאכל מצד עצמו ראוי לאכילה רק דאיסור טבל הוא דרביעא עליה ואעפ"כ נעשה מוקצה כיון דלמעשה במצב כזה ביום השבת אינו ראוי לכלום ואדם מקצה דעתיה ממנו וא"כ ה"ה במים ששורה עליהם רוח רעה שאינם ראויים לכלום ואדם מקצה דעתיה מהם וכיון שכן דברי הביאור הלכה תמוהים איזה חילוק יש בין איסור טבל לרוח רעה. {עיין בספר נהורא דשמעתתא ח"ב הלכות מוקצה שמעתתא א' דמיישב בכמה אופנים}

ב"ק אדמו"ר מראחמסטריווקא ארה"ב שליט"א

שאלות בעבודה במשנתו של
ב"ק אדמו"ר מראחמסטריווקא ארה"ב שליט"א

רבינו חי יצחק בן אסתר רבקה לרפואה שלימה
הזוכים בגורל יקבלו ספר מידי בנו הגה"צ ר' דוד משה
שליט"א
(ואם יהיה אפשרות נזכה להיכנס לקודש פנימה אל כ"ק אדמו"ר
שליט"א) לקבל ספר אמרות טהורות

שאלה א' מה הדרך להגיע ליראת שמים ויראת חטא.
{מ"מ אמרות טהורות עקב קס"ב וקצ"ג, עמוד קס"ד סור
מרע, עמוד קס"ח מאה ברכות, עמוד ק"ע תפילה, עמוד
קע"א תורה}

...

שאלה ב' אנו מבקשים בכל יום והערב נא ה' וכו' מה
העצה והדרך לעריבות וחשקת התורה. {מ"מ אמרות
טהורות יתרו עמוד רמ"ה עד רנ"ד}

שאלות מראשי הישיבות שליט"א

מין ראש הישיבה הנאון הגדול ר' גרשון אדלשטיין שליט"א

שאלה א'

בענין ספק דרבנן בנר חנוכה

בגמ' שבת כ"א ע"ב אית' מצותה משתשקע החמה עד
שתכלה רגל מן השוק מאי לאו דאי כבתה הדר מדליק לה
לא דאי לא אדליק מדליק ואי נמי לשיעורה וכתבו התוס'
ד"ה דאי לא דאם איחר ידליק מספק כיון שיש ב' תי' בגמ'
וצ"ע אדרבה נימא ספיקא דרבנן לקולא ושמא הלכה
כתירוצא קמא בגמ' ואינו חייב להדליק,

והנה לענין ספירת העומר כתבו התוס' במנחות ס"ו ע"א
ד"ה זכר למקדש דבספק חשיכה יכול לברך כיון שהוא
ספיקא דרבנן ולכאורה צ"ע נהי דבספק חשיכה אם ספר
שוב אין חייב לספור מספק דספק דרבנן לקולא אבל איך
מברך בספק חשיכה כיון שהוא ספק יום הא קי"ל ספק
ברכות להקל,

ולכאורה צ"ל דכיון דספיקא דרבנן לקולא כל מצוה דרבנן
אין חיוב לקיימה באופן שיהא ודאי שעשאה כתיקונה
ודי לו אם קיימה במעשה שיש בו ספק ומשום שכן הוא
עיקר התקנה במצוה דרבנן שיוצא ידי חובתו בין אם
עשאה באופן ודאי ובין אם עשאה באופן שיש בו ספק
ומשום הכי כתבו התוס' שיכול לברך על ספירת העומר
בין השמשות ואין כאן ספק ברכה שהרי בספירה זו מקיים
בודאי את המצוה שחייבו חכמים וכיון שעשה כתקנת
חכמים יש חיוב ברכה בתורת ודאי ואין זה ספק ברכה,

וכן י"ל ג"כ בנר חנוכה כיון דגם בספק יוצא ידי חובה שוב
אין לפטור בספק עבר הזמן משום ספק דרבנן לקולא
דכיון שעדיין לא יצא חובתו חייב להדליק עכשיו כיון
שבהדלקה זו יצא ידי חובתו,

אך צ"ע ממש"כ הר"ן והריטב"א בסוכה דף מ"ו ע"ב דלולב

...

שאלה ב'

בגדר תקנת יו"ט שני של ראש השנה

ידוע מה דאיתא בזוהר הקדוש בפר' פנחס רל"א ע"ב
עה"פ ומשפט עמו ישראל דבר יום ביומו דהני תרי יומין
דראש השנה דמתחברין כחדא דינא עילאה דאיהו קשיא
בדינא תתאה ואיהו רפיא והיינו דביום ראשון של ראש
השנה הוי דינא קשיא וביום שני דינא רפיא,

ולכאורה צריך ביאור בהא דיום שני של ר"ה נידון בשמים
בדינא רפיא הא יו"ט שני של ראש השנה אינו אלא
מדרבנן שתקנו משום ספיקא דיומא לנהוג קדושה גם
ביום השני אבל כלפי שמיא גליא ומדאורייתא יש רק
יום אחד של ר"ה ואיך מהני תקנת חכמים ליתן שם ראש
השנה ויום דין ליום השני ונראה דמוכח בדברי הזוהר דיש
כח ביד חכמים לקבוע גם את היום בעצמותו שיהא חפצא
של ראש השנה וע"י תקנת חכמים נעשה יום השני ג"כ
לראש השנה לידון בדינא רפיא,

ויש להעיר בזה דהנה בברכות דף י"ט ע"ב אמרינן דכבוד
הבריות דוחה ל"ת שבתורה ומוקי לה בלאו דלא תסור
דהיינו כל מה שהוא מדברי סופרים ופרש"י שם ד"ה כל
מילי וז"ל ודקא קשיא לכו דאורייתא הוא רבנן אחלוה
ליקרייהו לעבור על דבריהם היכא דאיכא כבוד הבריות
עכ"ל ומשמע דר"ל דלאו דלא תסור אין ענינו אלא שצריך
ליזהר בכבוד החכמים ולכן נצטוינו לשמוע בקולם והיינו
דליכא חלות איסור בהחפצא אלא הוא ענין כבוד חכמים,
ולפ"ז יקשה איך מהני חיוב דגברא לקבוע וליתן שם ראש
השנה ויום דין על יום השני וצ"ע.

הנאון הגדול ר' אשר אריאלי שליט"א מנהולי מרביצי התורה

(הגאון שליט"א יכתוב דברי ברכה על כתב התשובה של הזוכים בגורל)

הנה נשים פטורות ממצות תקיעת שופר מפני שהיא מ"ע שהזמן גרמא והגמ' בר"ה דל"ג ע"א שואלת דמצינו סתירה מהמשנה דהתם לברייתא האם יש לנשים רשות לתקוע בר"ה ומשני דזה תליא במחלוקת התנאים אם יש רשות לנשים לסמוך על הקרבן מאחר ונתמעטו מחיוב סמיכה.

א. ברש"י שם כ' דסברת המ"ד דנשים אסורות לתקוע זהו משום בל תוסיף ולפי"ז צ"ב מהי סברתו של המ"ד שמותרות לתקוע.

ב. עוד ברש"י בחולין דפ"ה ע"א מ' דהמ"ד דנשים אסורות לסמוך זהו משום איסור עבודה בקדשים ולפי"ז צ"ב מהי סברתו של המ"ד דמותרות לסמוך.

ג. ועוד יש להעיר לד' רש"י בחולין דלפי"ז מהי תליית הגמ' בר"ה שאם נשים אסורות לסמוך אזי כמו"כ אסורות לתקוע והלוא האיסור לסמוך הוא במסוים בסמיכה משום עבודה בקדשים ומה זה דומה לתקיעת שופר.

הנאון הגדול מרן נאמן ישראל ר' אפרים דב לנדו שליט"א ראש ישיבת סלבודקה

שאלה א'

בענין חילול שבת להצלת אדם המוסר נפשו על מצוה אדם שמוסר נפשו על חילול שבת שכופים אותו לעבור או ליהרג, יל"ע אם מותר לחלל שבת כדי להצילו ממיתה, או"ד דיכול הוא לעשות החילול שבת שכופים אותו וינצל עי"ז ממיתה ולנו אין היתר לחלל עליו שבת כשמוסר נפשו ברצונו. {מ"מ יעו"י שבת ד' א' בסוגיא דהדביק פת בתנור התירו לו לרדותה קודם שיבוא לידי חיוב, ועי"ש בתוס' ד"ה קודם וכו' פשיטא שלא ישמע לנו אם נאסור וכו'. ועי' משנ"ב סי' שכ"ח ס"ק ל"א, ויעו"י פ"ת יו"ד סי' קנ"ז סק"ח בשם השבות יעקב. ועי' הרחבת הדברים בספר של רבינו שליט"א זכר דבר סי' ג'.

שאלה ב'

בענין נאמנות קטן שהגדיל וגוי שנתגייר

קטן שעשה ציצית לעצמו יש לעיין אם יכול ללבושה לאחר שנעשה גדול אם יודע שעשה לשמה. וכן גוי שנתגייר אם נאמן לעצמו במה שעשה בהיותו גוי. וכן קטן שהטביל כלים שאינו נאמן להעיד לאחרים שהכלי טבול, אם יכול להשתמש בעצמו בכלי לאחר שנעשה גדול, ואם יכול ליתן לאחרים להשתמש בכלי הזה. {מ"מ כתובות כ"ח א' מתני' ואלו נאמנין להעיד בגודלן מה שראו בקוטנן וכו' ובגמ' שם. יעו"י שו"ע או"ח סי' תל"ז ס"ד לענין נאמנות קטן בבדיקת חמץ ועי' משנ"ב שם דלענין דיעבד הוא, ועי' מאי טעמא נאמנים. תוספתא טהרות פ"ט ד' והובא בר"ש ריש פ"ח דטהרות לעין נאמנות גוי שנתגייר. יעו"י שו"ע יו"ד סי' ק"כ סי"ד לענין נאמנות קטן בטבילת כלים, ועי"ש ברעק"א והתוס' שהביא שם ופ"ת שם. יעו"י בביה"ל ה' ציצית סי' י"ד ס"א בד"ה להצריך וכו', דמהני הטלת הקטן לעצמו גם לאחר שהגדיל. יעו"י רעק"א בתשו' סי' ד' בד"ה נראה וכו', דנכרי שעשה ציצית ואח"כ נתגייר, ואומר שעשה לשמה נאמן עכ"פ לעצמו.

שאלה ג'

בענין שומע כעונה בשאר מילי

א. מצינו דין שומע כעונה בברכות, שאחד מברך ומוציא את חברו. ויל"ע אם הוא הדין דשייך שומע כעונה בשאר מצוות כגון מצוות תלמוד תורה, ויחשב כעונה ממש לכל דיניו, וכן יל"ע אם יש דין שומע כעונה בכל שאר אמירה של מצוה כגון קריאה של פרשת יבום.

ב. ויש לעיין אם שומע כעונה חשיב כעונה ממש לכל דיניו או שהוא יוצא בשמיעה כאילו ענה אבל לא חשיב כדיבור ממש. ונפקא מינה לענין לשמוע דברי תורה לפני שבירך ברכות התורה או כשאסור לו ללמוד תורה.

{מ"מ סוכה ל"ח ב' מנין לשומע כעונה וכו'. יעו"ש דאמרינן שומע כעונה בלימוד תורה. – תוס' ברכות כ' ב' ד"ה דאשכחן. ויעו"י חת"ס ח"ו סי' י"ט ד"ה וענין. יעו"י בגיליון יד אברהם בשו"ע יו"ד סי' א', על ש"ך ס"ק כ"ט, דפסיקא ליה דאפשר לצאת ידי חובת קריאה של יבום על ידי שישמע היבם מאחר. (ויעו"ש מה שהקשה לפי"ז על מש"כ בשא"ג א' סי' ו' לענין אילם אם אית בי' דין דשומע כעונה).

ס"ט. ביאור הלכה סי' ע"ג בהקדמה אות ה' (ויל"ע בלשוננו במ"ב סי' ע"ה ס"ק כ"ט). חזו"א או"ח סי' כ"ט בגדר הדין דשומע כעונה. ע"י עוד בזה בספר של רבינו שליט"א זכר דבר סי' כ'.

מ"מ לענין אי חשיב כעונה ממש ב"ק י"ז א', אזלינא בהדי דריו"ח למישאל שמעתתא וכו'. שערי תשובה או"ח סי' מ"ז סק"ה בשם הלק"ט לענין לשמוע דברי תורה לפני ברכות התורה. תבואות שור יו"ד סי' א' ס"ק

שואל בענין ומשיב כהלכה

ת. תלוי לפי הענין ולפי מספר העונים על שאלה זו.

ש. האם צריכים לענות על כל השאלות דווקא?

ת. לא, אלא על כל שאלה ושאלה יתקיים גורל נפרד, וכל אחד יבחר על איזה מהשאלות ירצה לענות, וכמובן שאפשר לענות על כל השאלות אבל כדאי שלא יהיה בכלל "תפסת מרובה לא תפסת".

ש. עד מתי אפשר למסור את התשובות?

ת. עד ר"ח מר חשוון תשפ"ג ויתכן שהיה אפשרות גם אחרי התאריך הנ"ל ונא לעקוב אחרי העדכונים.

ש. מי שנמנה על רשימת הנציגים מה תפקידו?

ת. לוודא שהבחור ענה על התשובה ולסכם ברשימה על איזה וכמה שאלות הבחור ענה, וא"צ לבדוק שהתשובה נכונה.

...

- הכניסה להגרלה מותנית בלימוד החומר מתוך המראי מקומות או ע"י אופנים אחרים ע"י שמיעת שיעור (גם בטלפון) וכד' ומי שיכול לארגן שיעור בקהילתו (בקו הטלפון) ע"י ת"ח לעבור על הענינים. או מי שיכול להשמייע בקו בחצרות הקודש (שלוחה 2-4). תבוא עליו ברכה

- אפשר לעבור על השאלות עם חברותא (במקום שיש אריכת של מ"מ יכולים קצת לקצר וללמוד רק עיקרי הדברים)

- בעזשי"ת יהיו עדכונים והודעות בקו 'בחצרות הקודש'

- לזכוי הרבים היות שלא הספקנו להפיצו בכל המקומות מי שיכול להדפיס הגליון ולהפיצו (בעזשי"ת) יהא אפשרות להוציא הגליון גם ב-WORD למי שרוצה להדפיס רק חלק מהשאלות) תבוא עליו ברכה (גם אם לוקח תשלום ע"ז יהא תועלת)

ש. למי מיועד החבורה?

ת. החבורה נתייסדה עבור בחורי החמד, אבל אברך או ילד שרוצה להצטרף למיזם יכול ג"כ לשלוח תשובות למערכת, ויכנס לגורל.

ש. איך יודעים לענות תשובות בכל מקצועות התורה והחסידות?

ת. אפשר ללמוד על כל שאלה מתוך הספרים המקיפים סוגיה זו, וכן על רוב השאלות הוסיפו גדולי ישראל שליט"א מראי מקומות לבירורא ולעינא. בעזשי"ת נשתדל שיהיו שיעורים מיוחדים בקווי הטלפון (או מאמר בהגליון) של כל חסידות/קהילה לביאור השאלה של האדמו"ר שליט"א. ומי שיכול לסדר זאת בקהילתו, תבוא עליו הברכה.

ש. איך אפשר להצטרף לחבורה ולהיכן שולחים את התשובות?

ת. אין צורך להירשם כלל, ואפשר להעביר את התשובות לנציגים בכל אתר ואתר.

ש. אם לא יתאפשר להיכנס לאחד מן השואלים מגדולי ישראל שליט"א מה יזכו מי שעלה בגורל?

ת. נשתדל שבמקום זאת ייכנסו לאחד מגדולי ישראל שליט"א והם יחלקו את הספרים וייתנו שיחת חיזוק במקום השואל.

ש. האם בחורים תושבי א"י יוכלו לענות ולשלוח תשובות על השאלות של גדולי ישראל שליט"א שבחו"ל, כמו כן האם בני חו"ל יכולים לענות על השאלות מגדולי ישראל שבא"י?

ת. כל השאלות מיועדות לכל הבחורים וכל בחור יכול לענות על כל השאלות ויכנסו לגורל, ובני א"י יקבלו את הספרים מגדולי ישראל שליט"א מחו"ל ע"י שליח מיוחד, וכן להיפך.

ש. כמה בחורים עולים בגורל בכל שאלה?